

zwezerik-gebruik, terwijl de N-toeneming eerst den volgenden dag zichtbaar werd. Diurese en urinezuur-eliminatie toonen in grove trekken regelmatige veranderingen, evenzeer die van de stikstof. Voor de eliminatie van P_2O_5 is het verband met de diurese minder duidelijk.

Retentie van urinezuur komt in den regel bij nephritis (acuta) voor. Gebruik van voedsel dat de urinezuur-vorming doet stijgen, zal bij nephritici den urinezuur-rijkdom van het bloed doen toenemen en ook de urinezuur-eliminatie verhoogen. Daar echter reeds een bepaalde hoeveelheid urinezuur in het bloed dezer patiënten aanwezig was, zal het langer duren, voordat de vermeerdering relatief zoo groot is geworden, dat de nier er met vermeerdering der eliminatie op reageert. Dienovereenkomstig trad ook na zwezerik-gebruik de stijging der urinezuur-eliminatie bij de nierlijders later op dan bij den gezonden persoon.

De Schrijver ziet in een en ander een nieuw bewijs voor de stelling, dat het in het lichaam terughoudend urinezuur niet tot ureum wordt omgezet; anders zou ook de urinezuur-eliminatie bij nierziekte duidelijk verminderd moeten zijn. Ook beschouwt hij — het zou te ver voeren op dit betoog nog in te gaan — leucocytose niet als oorzaak van vermeerdering der urinezuur-eliminatie, maar hoogstens als een gelijktijdig daarmede optredend verschijnsel. ZEEHUISEN.

INGEZONDEN.

De Afdeeling Zaanland en Omstr. van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, kennis genomen hebbende van het Reglement van het onlangs opgerichte ziekenfonds „Eendracht maakt Macht” te Oostzaan is van meening, dat de grondslagen, waarop dat fonds berust, van een sociaal-medisch standpunt moeten worden afgekeurd;

betreurt, dat, niettegenstaande herhaalde waarschuwing door of van wege genoemde Afdeeling, een medicus gevonden werd, die zich aan dat fonds heeft verbonden;

ontzegt aan dien medicus J. DE BRUYNE iedere collegiale hulp.

*Namens het Bestuur der Afdeeling
Zaanland en Omstreken:*

Zaandijk, 11 Juni 1898.

Dr. C. E. VAN DER HORST, *Secretaris.*

In afwachting van het artikel van Dr. v. D. PLAATS dat mij misschien inlichtingen zal geven, daar het mogelijk is dat zijn theorie door Prof. STRAUB niet volledig is weêrgegeven, wil ik toch dadelijk de opmerkingen van Prof. STRAUB beantwoorden.

1^o. Nergens heb ik gezegd dat men geen licht en schaduw kan onder-

scheiden als men niet is geaccommodeerd voor het pupilvlak. Ik het gezegd dat men het verschijnsel dan niet zal zien op *dezelfde* wijze als de teekeningen van Prof. aangeven.

In één geval slechts zal men geen licht en schaduw zien: *wanneer men zich bevindt in het punctum remotum.*

2^o. Begrijp ik den Heer STRAUB goed dan heeft hij geen bezwaar tegen mijn redeneering in al. 8 (mocht dit wel zoo zijn, dan ben ik benieuwd naar de argumenten), maar vindt hij daardoor niet verklaard, waarom de onderzoeker die in het punctum remotum zit, geen licht en schaduw tegelijk zien zal. Als antwoord het volgende:

Licht en schaduw tegelijk zien op het pupilvlak sluit in, dat — in casu tengevolge der spiegelbeweging —, één deel van het pupilvlak meer verlicht is dan het andere. Hoe kan nu zulk een ongelijkmatige lichtverdeeling op het pupilvlak optreden, wanneer een spiegelbeweging tengevolge heeft, dat *alle* deelen van het pupilvlak *gelijkmatic* verduisterd worden, d. i. hetzelfde gedeelte hunner lichtintensiteit verliezen? Zijn in den beginne alle deelen gelijkmatig verlicht — en dat is het geval — dan moeten ze ook bij de spiegelbeweging gelijke lichtintensiteit behouden en gelijkmatig duister worden. Van licht en schaduw tegelijk kan geen sprake zijn.

De theorie van Dr. v. D. PLAATS zegt, dat het verschijnsel een gevolg is van de kleinheid van het gezichtsveld, maar *bewijst* het volstrekt niet.

De door Prof. STRAUB vermelde *geheele* verlichting van het pupilvlak als zijn puntvormig gezichtsveld verlicht is, is een gevolg van het zich bevinden in het P.R. en *niet* van de puntvormigheid van het gezichtsveld 1).

Ten onrechte brengt de theorie van v. D. PLAATS die 2 zaken — het puntvormige gezichtsveld en de geheele verlichting der pupil — in oorzakelijk verband met elkaar.

3^o. Deze opmerking verbaast mij eenigszins.

„Omdat de constructie van het gezichtsveld gemaakt is met behulp van „de pupil, zou rekening gehouden zijn met de werkelijkheid n.l., dat men „voor de pupil accommodeert“.

Maar — vraag ik — is dat gezichtsveld dan een ander of geldt mijn denkbeeldige pupillenkoker, waarbinnen de lichtstralen moeten blijven om gezien te worden door den waarnemer, dan niet, wanneer men *niet* accommodeert voor het pupilvlak? De gang der lichtstralen vallende uit het oog van den patiënt *moet*, ter bepaling van het gezichtsveld, geconstrueerd worden met behulp van den pupilrand, maar dat heeft absoluut niets te maken met het accommodeeren van den onderzoeker.

De meening eindelijk van den Heer STRAUB, dat ik de theorie van v. D.

1) Tot mijn spijt bemerk ik dat ik in mijn stuk iets onwaars gezegd heb dat, zeer natuurlijk, aanleiding kan geven tot een verkeerde conclusie. Onder aan blz. 986 zeg ik, dat de kleinheid van het gezichtsveld — *binnen zekere grenzen natuurlijk* — van geen waarde is. Dit „*binnen zekere grenzen natuurlijk*“ moet vervallen. Het geldt niet voor het gezichtsveld, maar voor de grootte van het retinabeeld. Is dat zoo groot dat een matige spiegelbeweging niet in staat is het geheel te doen verdwijnen uit het gezichtsveld dan kan men geen geheele verduistering krijgen.

PLAATS, voor zoover die door STRAUB is weêrgegeven, niet overzie of in mij opgenomen heb, is onjuist. Niét dat mijn pupillenkoker *geleidelijk voert* tot de constructies van Prof. STRAUB, maar dat die theorie niets anders zegt (behalve de onjuiste interpretatie van het verschijnsel in het P. R.) dan ik in mijn stukje in der tijd mededeelde omtrent hetgeen men zien zou als men accommodeerde voor het retinabeeldje, is mij opgevallen. Dat die elementaire inleidende beschouwing een verdere ontwikkeling zou zijn van mijn verklaring (en dus ook die van EUGEN FICK en LEROY), is al te dwaas.

Kampen, 11 Juni 1898.

Dr. J. D. C. KOCH.

—o—o—o—

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Dwaalwegen. De vrouwelijke verloskundige hulp is in Engeland nog allergebrekigst. Slechts weinige vroedvrouwen hebben in een kraaminrichting eenige opleiding genoten. De meeste zijn volkomen onwetende, vaak aan den drank verslaafde vrouwen. Het is daarom vooral voor de afgelegen landstreken en eilanden van het grootste belang, dat thans een wettelijke regeling van de bevoegdheid der vroedvrouwen in behandeling is genomen. Een treurig, en voor den maatschappelijken toestand der Engelsche geneeskundigen teekenend verschijnsel is het nu, dat juist uit hun kringen de grootste tegenstand tegen het wetsontwerp is geboren, doordat zij vreezen, dat de „registered midwife” hun broze broodstaf geheel zal breken. Het is te hopen, dat zij het onwaardige van hun tegenstand tijdig zullen inzien, maar ook, dat men buiten hun beroep zal begrijpen, waar heen de coöperatieve exploitatie der geneeskundigen voert (*Deutsche med. Wochenschr.*, 9 Juni).

PARIJS. — Kunstoogen. Volgens een courantenbericht, in de *Gazette Hebdomadaire* aangehaald, worden in Duitschland en Zwitserland jaarlijks 2 millioen kunstooien vervaardigd en door één groote Fransche fabriek 300 000. Men zou bijna gaan twijfelen of er nog wel menschen met twee oogen zijn.

BERLIJN. — Kwakzalverij. Men weet, dat de Duitsche krankenkassen gehouden zijn, haar leden geneeskundige hulp te verschaffen, maar daarbij ook van kwakzalvers mogen gebruik maken, of van „richtingen” in de geneeskunst, die den „Vorstand” in den smaak vallen. Zoo bevat de *Vorwärts*, het bekende orgaan der werkliedenpartij, in den laatsten tijd bekendmakingen, dan van dit, dan van een ander ziekenfonds, dat het die en die Heeren tot „Spezialärzte der Naturheilmethode” heeft aangesteld.

Voor hen die meenen, dat „de patiënten hun belangen wel het best zullen behartigen” en dat daarom de medici zich maar naar hun alwetendheid hebben te schikken, kan dit een bron van twijfel worden.

In hogere kringen is men al niet wijzer. Een uitgelezen groep, waaronder generaals en edelvrouwen, onderteekent in het *Berliner Tageblatt* een roerend roemschrift op een magnetiseur.